

Analys av hadithen om fastans början och slut

Yahya ibn Yahya, Yahya ibn Ayyub, Qutaybah ibn Sa'id och Ibn Hujr berättade för oss. Yahya ibn Yahya sade: 'Isma'il informerade oss', och de andra sade: 'Isma'il - och det är Ibn Ja'far - berättade för oss', från Abdullah ibn Dinar, att han hörde Ibn Omar - må Allah vara nöjd med dem båda - säga:

Allahs Sändebud ﷺ sade: *'Månaden är tjugonio nätter. Fasta inte förrän ni ser den, och bryt inte fastan förrän ni ser den, utom om det skulle skymmas för er. Och om det skymmas för er, så uppskatta den.'*

[Återberättad av Imam Muslim]

وَحَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ يَحْيَى، وَيَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ، وَقُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ، وَأَبْنُ حُجْرٍ قَالَ يَحْيَى بْنُ يَحْيَى أَخْبَرَنَا وَقَالَ الْآخَرُونَ، حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ، - وَهُوَ ابْنُ جَعْفَرٍ - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ دِينَارٍ أَنَّهُ سَمِعَ ابْنَ عُمَرَ، - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا - قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ " الشَّهْرُ تِسْعٌ وَعِشْرُونَ لَيْلَةً لَا تَصُومُوا حَتَّى تَرَوْهُ وَلَا تُفْطِرُوا حَتَّى تَرَوْهُ إِلَّا أَنْ يُعَمَّ عَلَيْكُمْ فَإِنْ غَمَّ عَلَيْكُمْ فَأَقْدِرُوا لَهُ "

Förklaring av hadithen

Hadithen återges genom flera parallella och starka isnad-vägar som möts hos Isma‘il b. Ja‘far, vidare via Abd Allah b. Dinar och slutligen Abd Allah b. Omar. Profeten ﷺ säger:

”Månaden är tjugonio nätter. Fasta inte förrän ni ser den, och bryt inte fastan förrän ni ser den – utom om det är skymt för er; om det är skymt för er, *fa-qduru lahu.*”

Detta är en av de mest centrala haditherna om fastans början och slut. Den sammanfattar tre grundläggande principer:

1. månaden kan vara 29 nätter,
2. fastans början och slut är knutna till faktisk observation av nymånen,
3. vid molnighet fullbordas månaden till trettio dagar.

Hadithen är kort men juridiskt och teologiskt rik, och den har varit en huvudtext för de klassiska lärda i diskussionen om månadsstart.

Teologisk analys

1. ”Månaden är tjugonio nätter” – en kosmisk realitet

Profeten ﷺ inleder med att påminna umman om att månaden inte alltid är trettio dagar. Detta är inte en juridisk regel utan en **kosmisk observation**:

- månen fullbordar sin cykel på 29,5 dagar,
- därför varierar månaden mellan 29 och 30.

Ibn Hajar förklarar att uttrycket *innama al-shahru tis‘un wa-‘ishrun layla* är en pedagogisk öppning som förbereder lyssnaren på att inte förutsätta en fast månadslängd. **al-Nawawi** betonar att detta är en del av shari‘as enkelhet: man följer månen, inte abstrakta beräkningar.

2. Fastans början och slut är knutna till faktisk syn

Profeten ﷺ säger:

”Fasta inte förrän ni ser den, och bryt inte fastan förrän ni ser den.”

Detta etablerar en central princip:

Ramadan börjar och slutar genom faktisk visuell observation av nymånen.

- **al-Nawawi:** detta är den normativa metoden i shari'a; beräkning ersätter inte observation.
- **Ibn Hajar:** imperativformen gör detta bindande och tydligt.
- **al-Qurtubi:** detta är i linje med Koranens ord om att månen är satt som tecken för tideräkning (10:5).

Teologiskt visar detta att shari'a är **universell och tillgänglig**, oberoende av teknisk kunskap.

3. Vid molnighet: *fa-qduru lahu* – fullborda månaden

Profeten ﷺ säger:

"Om det är skymt för er, *fa-qduru lahu*."

Detta uttryck har varit föremål för omfattande diskussion, men de klassiska lärda är eniga om att betydelsen är:

Fullborda månaden till trettio dagar när månen inte kan ses.

- **al-Nawawi:** uttrycket måste förstås i ljuset av andra hadither där Profeten ﷺ uttryckligen säger "fullborda antalet till trettio".
- **Ibn Hajar:** ordet *qadara* kan språkligt betyda "uppskatta", "mäta", "fastställa", men kontexten gör betydelsen entydig.
- **al-Qurtubi:** detta är ett uttryck för principen om *yaqin* (säkerhet) – när observation inte är möjlig, återgår man till det säkra.

Teologiskt visar detta att shari'a bygger på **säkerhet, enkelhet och undanröjande av svårighet**.

Språklig analys av nyckeluttryck

1. "تِسْعٌ وَعِشْرُونَ لَيْلَةً" – "tjugonio nätter"

- *layla* (natt) används eftersom månaden i islam börjar med solnedgången.
- Språkligt markerar detta att månaden definieras av månen, inte av

solen.

2. "لَا تَصُومُوا حَتَّى تَرَوْهُ" - "fasta inte förrän ni ser den"

- *la tasumu* är ett förbud i imperativform.
- *tarawhu* betyder konkret fysisk syn, inte beräkning.

Språkligt är detta en tydlig juridisk gräns.

3. "وَلَا تُفْطِرُوا حَتَّى تَرَوْهُ" - "bryt inte fastan förrän ni ser den"

Samma struktur som föregående sats - en retorisk parallellitet som förstärker symmetrin mellan början och slut.

4. "إِلَّا أَنْ يُغَمَّ عَلَيْكُمْ" - "utom om det är skymt för er"

Roten *gh-m-m* betyder att täcka, dölja, göra oklart. Det syftar på molnighet eller hinder för synen.

Språkligt antyder det att problemet ligger hos människans begränsade syn, inte hos månen.

5. "فَأَقْدِرُوا لَهُ" - "fastställ för den"

- *qadara* kan betyda "uppskatta", "mäta", "fastställa".
- Kontexten gör betydelsen: **fullborda trettio dagar**.

Språkligt är det en elegant formulering som rymmer flera möjliga betydelser, men profetisk praxis gör den juridiskt entydig.

Syntes

Hadithen lär oss flera centrala principer:

1. **Månaden kan vara 29 eller 30 dagar**, och detta är en kosmisk realitet.
2. **Ramadan börjar och slutar med faktisk observation av nymånen.**
3. **Vid molnighet fullbordas månaden till trettio dagar**, i enlighet med principen om säkerhet.
4. **Profetens ﷺ språk är kort men juridiskt exakt**, och hans uttryck är både praktiska och universella.
5. **Klassiska lärda** som al-Nawawi, Ibn Hajar och al-Qurtubi använder denna hadith som en huvudtext i diskussionen om månadsstart och

fastans regler.

[FASTAN](#), [Imam Muslim](#), [RAMADAN](#)

«[En umma som räknar med månen](#)

[En måne - flera horisonter](#)»

- [Bönen gudomlig befallning](#)
- [Nationalismens Uppkomst i den Muslimska Världen](#)
- ['Awrah för män och kvinnor inom och utanför bön](#)
- [Bönen mellan befallning och uphöjelse](#)
- [Regeln om att be i Haram-kläder](#)
- [Att upphöja Allahs befallning är att be](#)
- [Förstå Koranen](#)
- [Lycka eller elände i nästa liv](#)
- [Frågor och svar angående ahl al-Kitabs Kött](#)
- [Rasism: Finns det en lösning?](#)